

Oponentní posudek k disertační práci

Žánrová malba 17. a počátku 18. století v Čechách

Andrea Rousová

Ústav pro dějiny umění FF UK

Praha 2010

Předloženou disertaci připravila Andrea Rousová pod vedením Prof. PhDr. Mojžíra Horyny na Ústavu pro dějiny umění FF UK. Disertace je věnována specifické oblasti barokního malířství, která dosud zůstávala na okraji badatelského zájmu historiků umění a v české uměleckohistorické literatuře byla reflektována pouze dílčím způsobem. Před řešitelkou tedy stál úkol nesnadný, totiž vypořádat se nikoliv pouze s dosti rozsáhlým uměleckohistorickým materiálem, zastoupeným v různých sbírkových fondech, či pramenně doloženým ve sbírkách již neexistujících, ale také s problémem stanovení základních metodologických východisek pro zpracování daného tématu. Připomeňme ovšem hned úvodem, že k tomuto úkolu přistoupila zkušená historička umění, kurátorka sbírky starého českého umění, která svou připravenost prokázala již na několika dílčích studiích a zejména pak ve výstavních projektech, vztahujících se k barokní žánrové malbě a doprovázených vědeckými katalogy. Zde je třeba vzpomenout výstavu a katalog *Petr Brandl – malíř neřestí pozemských. Žánrové malby v tvorbě barokního mistra Petra Brandla*, Praha 2004, i výstavní projekt *Tance a slavnosti 16. – 18. století*, Praha 2008 (katalog editovaný Andreou Rousovou mimo jiné získal ocenění ministra kultury ČR jako Nejkrásnější kniha roku 2008).

Disertační práce Andrey Rousové je rozdělena do celků, které se na jedné straně zabývají metodikou výzkumu barokní žánrové malby, na straně druhé mapují žánrovou tvorbu v českém prostředí 17. a 18. století a zaměřují se na dílo jejích nejvýznamnějších protagonistů. Úvodní stať zpřehledňuje dosavadní stav bádání v dané oblasti a domácí i zahraniční literaturu, která byla tomuto tématu věnována. V dalším se autorka zabývá problémy terminologie a definicemi žánrové malby, charakteristikou námětových obsahů žánrových výjevů, intencí autorů i společenskou recepcí. Svou pozornost autorka věnuje i postavení žánru v uměleckých teoriích mezi antickou a raným novověkem.

Další tematický oddíl své práce zahajuje Andrea Rousová přehledem dějin žánrové malby 17. a 18. století ve střední Evropě a následně také v Čechách, kde připomíná polohu žánrové tvorby v díle Hanse van Aachen, Karla Škréty, Petra Kecka, Jana Ongherse, Jana Rudlofa Bysse, Jana Antonína Angermeyera a dalších českých, resp. pražských malířů. Navazující rozsáhlý, do několika kapitol členěný oddíl je pak věnován dobovému sběratelskému zájmu o žánrové malby, jejich výskytu v kontextu dvorních, šlechtických a klášterních obrazáren, i měšťanských obrazáren a sbírek umělců. Autorka vedle přehledů těchto sbírek, resp. žánrových maleb v těchto sbírkách věnuje svou pozornost také způsobům nabývání žánrových maleb do sbírek, cenovým relacím a dalším aspektům, souvisejícím s recepcí malířských děl.

Poslední velká část práce pak přehledně mapuje žánrovou tvorbu v kontextu díla tří významných umělců přelomu 17. a 18. století – Michaela Václava Halbaxe, Jana Kupeckého a Petra Brandla. Autorka přitom u zmíněných umělců zkoumá jejich umělecká východiska, vztah žánrových maleb k jejich ostatní tvorbě a konečně nabízí i podrobný přehled žánrových prací těchto umělců, jejich formální a ikonografickou analýzu, i jejich kvalitativní hodnocení. Disertace je doplněna rozsáhlou bibliografií a obrazovou přílohou.

~~Předložená disertace je zralou prací, zřehledňující výsledky dosavadního bádání i rozsáhlý materiál. Autorka prokázala dobrou kritickou znalost zahraniční a zejména pak domácí, produkce v oblasti žánrového malířství. Čtenáři je tak nově představena obecně méně známá poloha tvorby významných představitelů českého barokního malířství. Ocenit je pak třeba kulturněhistorický přesah při hodnocení žánrové tvorby ve vztahu k objednavateli. Práce je psána věcně a přehledně. Lze si přát, aby práce, která je cenným zevrubným, dosud chybějícím úvodem do dané problematiky a zároveň i analytickým zpracováním rozsáhlého souboru žánrových maleb české barokní produkce, vyšla také tiskem.~~

Disertační práci Andrey Rousové *Žánrová malba 17. a počátku 18. století v Čechách* považuji za kvalitní, odpovídající nárokům vědecké práce, a rád ji doporučuji k přijetí.

V Praze, 5. května 2010

/ PhDr. Martin Mádl, Ph.D.